

СИСТЕМА РОБОТИ

учителя історії
КЗО «Держинівська середня
загальноосвітня школа I- III ступенів
Солонянського району
Дніпропетровської області»

ГЛУХОВОЇ ОЛЬГИ БОРИСІВНИ

по проблемі: *«Застосування методу
проектів для формування ключових
компетентностей особистості»*

Вступ.

Формуванню ключових компетентностей в учнів сприяє проектна система навчання, що дає змогу створити умови, коли учні випробовують себе в різноманітних ситуаціях, «приміряють» всілякі ролі. Застосування цієї системи навчання формує сукупність життєво необхідних умінь, знань, навичок, створює атмосферу доброзичливості, відкритості, успіху, творчості, вчить дітей вчитися, отримувати задоволення від власне процесу навчання. Вона здатна забезпечити розвиток самостійності учнів, творчої ініціативи, сприяє здійсненню безпосереднього зв'язку між набуттям знань і вмінь, застосуванню їх у розв'язанні практичних завдань. «Метод проектів дає змогу здобути необхідні для життя знання не в дискретному, а в синтезованому вигляді, що дуже важливо для адаптації молодого людини до оточення, яке постійно змінюється» (Р. Рихлик).

Застосування методу проектів для формування ключових компетентностей особистості.

Слово «проект» у перекладі з латини означає «кинутий вперед» задум, план тощо. Це своєрідний інструмент, що створює умови для розвитку цілеспрямованості та самостійності учнів у вирішенні проблем. Використання його у шкільній практиці допомагає активізувати пізнавальну діяльність учнів, сформувати в них уміння та навички комунікативного характеру.

Уміти створювати, реалізувати чи брати участь у проектах — це вже життєва компетенція особистості. Участь у проектній діяльності сприяє формуванню ключових компетентностей: комунікативної, соціальної, громадянської, інформаційної, психологічної. Під час проектної діяльності:

- розвиваються пізнавальні навички учнів, формується вміння самостійно контролювати свої знання;
- активно розвивається критичне мислення, учні опановують ефективні техніки переконання і презентації своїх аргументів;
- учні навчаються ефективного спілкування, ведення переговорів, ненасильницького методу розв'язання проблем і конфліктів;
- в учнів розвивається уміння працювати в команді, відчувати себе її членом, брати відповідальність на себе, розділяти відповідальність з іншими, аналізувати результати діяльності; виробляються навички роботи з джерелами інформації, ведення дискусії, обстоювання особистої думки.

Проектна діяльність сприяє розвитку ініціативи, самостійності, організаторських здібностей, розкриттю можливостей і здібностей учнів, усвідомленню, оцінці особистісних ресурсів, визначенню особистісних значущих і соціально ціннісних перспектив, стимулює процес саморозвитку. Актуалізація внутрішніх сил здійснюється самим учнем, який намагається

оволодіти необхідною інформацією, знаннями, актуалізує ті чи інші здібності, природні задатки і відкидає ті, які заважають йому в досягненні конкретної мети. Застосування проектної діяльності дає можливість учневі по-новому подивитися на свої вміння, на характер взаємодії з навколишнім світом, з'являються нові проблеми, які треба нестандартно розв'язати, виявити, докладаючи значних вольових та емоційних зусиль, що призводять до якісних змін у психологічній структурі особистості. Метод проектів зумовлює оволодіння навичками спілкування, вироблення вміння ставити адекватні особистісно значущі й соціально важливі життєві перспективи, розвиток потреби та пошукової активності щодо реалізації цих перспектив. Використання методу проектів створює соціально-педагогічні умови, сприятливі для позитивних змін у знаннях, навичках і вчинках вихованців, їхньому ставленні до соціальних явищ. Узагальненим наслідком цього процесу стає усвідомлення та прийняття особистих життєвих перспектив, можливого місця й ролі в житті суспільства, визначеність своїх покликань, формування життєвого проекту.

Самовизначення у проектній діяльності містить, у своїй структурі утвердження особистісно значущої та соціально ціннісної позиції. Самоствердження як вищий рівень соціального становлення особистості в учня передбачає прагнення вирізнитися, реалізацію активності в ряді значущих сфер життєдіяльності, здатність зазирнути в майбутнє, самостійно обирати подальшу перспективу життя.

Проектна діяльність сприяє не лише розкриттю можливостей і здібностей учня, а й усвідомленню, оцінці особистісних ресурсів, визначенню особистісно значущих і соціально ціннісних перспектив.

Плюсами проектної діяльності учнів є набуття ними таких вмінь:

- планувати свою роботу, розділяти обов'язки, взаємодіяти один з одним;
- використовувати багато джерел інформації;
- самостійно відбирати і накопичувати матеріал;
- аналізувати, зіставляти факти; аргументувати думку;
- приймати рішення;
- установлювати контакти;
- створювати кінцевий продукт (фільм, журнал, проект, сценарій);
- презентувати створене перед аудиторією;
- оцінювати себе і команду.

Критерії проектної діяльності

- Орієнтація на інтереси дітей і завдання, актуальні для сьогодення;
- власне, перспективне дослідження;
- інтегративність;
- тренування соціально-комунікативних навичок;

- поетапність і узгодженість дій; проект повинен бути реалістичним, мати визначену практичну значущість, зорієнтованим на можливості учнів;
- учитель виступає у ролі партнера, який використовує свої навички володіння інформації для того, щоб розставити акценти, знайти оптимальний метод, намітити шляхи до поставленої мети.

Методика проектної діяльності

1. Вибір проблеми, обґрунтування практичної значущості її результату.
2. Визначення мети і поетапних задач.
3. Визначення масштабів роботи, засобів і методів досягнення мети, рамки інтеграції з іншими предметами, передбачувані складності, терміни, розподіл усієї роботи на етапи.
4. Вибір виконавця чи команди для здійснення проекту, розподіл обов'язків на кожному етапі при загальній рівноправності учасників. Мотивація учасників.
5. Проект повинен мати загальну модель і структуру.
6. Кінцевий результат проекту повинен бути презентований і обговорений всіма виконавцями проекту.
7. Проект рекламується в рамках класу, паралелі, школи з метою підвищення мотивації участі в його реалізації, усвідомлення його, суспільної значущості.

За характером і метою діяльності проекти можуть бути різними. Найпростіші, з яких я починала,— це створення ігрових ситуацій і дидактичних ігор. Основною перевагою методики рольової гри є те, що вона приносить задоволення як учням, так і вчителю. Таким чином, досягається триєдина мета навчального процесу, створюється стимул для вивчення предмета:

- з'ясовується мотивація для підготовки до заняття;
- емоційна залученість допомагає школярам тривалий час після закінчення занять тримати у пам'яті весь пройдений матеріал;
- рольова методика дає навички практичної участі у житті суспільства, формує громадянські, соціальні компетентності.

В роботі використовую ігрові, інформаційні, практико – орієнтовні, творчі проекти. У процесі вивчення теми з історії України в 10 класі «Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1920 рр.)» ми провели урок прес-конференцію, де учні виступали головними історичними особами того часу (Грушевський, Винниченко, Петлюра, Скоропадський, Махно) та висловлювали, свою власну позицію і своє особисте ставлення до історичних подій. Такі ігрові проекти не мають чіткої структури. Вона визначається під час опрацювання учасниками проекту ролей, обумовлених характером і змістом проекту (історичні особи, видатні герої, які імітують офіційні і ділові відносини).

Також застосовую у своїй роботі інформаційні проекти, коли учням пропонується підготувати повідомлення з певної теми. Неодмінна умова — наявність власної точки зору учня стосовно певної інформації та обговорення її учнями класу. Прикладом такого проекту є повідомлення, яке готують учні 11 класу під час вивчення теми «Наш край в роки Великої вітчизняної війни» та в 10 класі у процесі опанування теми «Українська революція». Під час підготовки таких повідомлень учням пропонується план виступу, список літератури для використання. Ці проекти зорієнтовані на збирання інформації, мають чітку структуру, мету, актуальність, методи отримання й обробки інформації, передбачають оформлення результатів, презентацію.

Практикую також творчі проекти: малюнки, газета, сценарій заходу, виступи агітбригади, зустрічі, твір-есе, фотомонтаж, тощо. Ці проекти не мають детально опрацьованої структури. Вона лише окреслюється і розвивається відповідно до жанру.

Не всі діти здатні активно співпрацювати на уроці з учителем, тому вони часто залишаються пасивними на уроці. Групова робота залучає всіх учнів класу до активної співпраці з учителем, однокласниками. Тому при формуванні груп необхідно вивчати індивідуальні особливості учнів. Власні спостереження, досвід, поради колег допомагають мені в цьому питанні.

Суттєвий результат дають ті проекти, які є значущими для всього класу і не потребують багато часу для підготовки. Для цього намагаюсь використовувати практико-орієнтовані проекти. Саме вони сприяють значною мірою формуванню соціальних, громадянських, здоров'язберігаючих та інших ключових компетентностей. Прикладом може бути проект «Життя людини», створений учнями 11 класу. З метою реалізації цього проекту учні були об'єднані в чотири групи. Перша група готувала матеріал з питання «Життя людини — найвища цінність». Друга група працювала з додатковою літературою і підготувала повідомлення на тему «Історія смертної кари». Третя група писала твір-есе «Смертна кара: за і проти». Четверта група готувала фотоматеріали, малюнки, плакати на тему «Шкідливі звички і життя людини». Кінцевим результатом проекту став випуск шкільної газети на тему «Право на життя». Підготовка і реалізація проекту викликали інтерес і дискусії в кожного учня, сприяли активній дослідницькій діяльності, учні працювали з різними джерелами інформації, брали інтерв'ю, відстоювали свою точку зору.

Застосування методу проектів наповнило новим змістом роботу в групах, яку часто застосовую на уроках. Все більше учнів бажають працювати за таким методом. Вони відчують, що їхня точка зору цікавить інших, є важливою для оточуючих, підлітки вчаться формулювати і відстоювати власну точку зору, аргументувати свою позицію. При цьому завжди наголошую на необхідності поважно ставитися до думок інших людей, вчу толерантності, культури ведення діалогу і дискусії. Отже, активні методи і, зокрема, метод проектів відкривають широкий простір для творчості, самостійної роботи учнів, сприяють підвищенню рівня їх соціалізації, формуванню ключових компетентностей, підвищують інтерес учнів до навчання.

Проектне дослідження «Сталінська індустріалізація України»

Глухова Ольга Борисівна. Учитель історії КЗО «Держинівська середня загальноосвітня школа I –III ступенів Солонянського району Дніпропетровської області»

Основні запитання

Ключове питання:	<i>Чи завжди мета виправдовує засоби?</i>
Тематичні питання:	1. Чи була індустріалізація необхідною для українців? 2. Яким був відсоток долі України в планах першої п'ятирічки?
Змістові питання:	1. Які особливості індустріалізації в Україні? 2. Які джерела індустріалізації? 3. Як ви розумієте термін «директивне господарювання»? 4. Які заходи стимулювання праці переважали в роки першої п'ятирічки: економічні чи адміністративно – командні?

Стислий опис

Тема «Сталінська індустріалізація України»

Мета проекту: на основі знайдених матеріалів учні мають глибше усвідомити причини згортання непу і переходу до форсованої індустріалізації; з'ясувати труднощі й особливості індустріалізації та її наслідки для України.

Основні поняття: індустріалізація, форсована індустріалізація, п'ятирічка, директивне господарювання, адміністративно – директивний метод управління, командно – адміністративна система.

Навчальні предмети: історія; українська мова; українська, зарубіжна література; інформатика.

Класи: десятикласники проводять цей захід для усіх бажаючих, хто прагне ознайомитися з особливостями цієї події в історії України.

Навчальні цілі та очікувані результати

Познайомити учнів зі змістом проблеми, визначити шляхи пошуку відповідних матеріалів з теми. Учні навчаться знаходити і використовувати як матеріал підручника, так і додаткову літературу, довідковий матеріал, познайомляться з суттю поняття «індустріалізація». Навчаться аналізувати історичні події. Учні навчаться знаходити й систематизувати зібраний матеріал, набудуть навичок організації колективної справи: переговорити зі старшими щодо проведення презентації та ін.

Діяльність учнів

1-й крок. Знайомство учнів з учительською презентацією і виявлення інтересу до порушених проблем. (30 хв.)

2-й крок. Розподіл напрямів діяльності серед учнів для ефективної роботи над проектом. (45 хв.)

3-й крок. «Історики» вивчатимуть проблему за допомогою історичної літератури. (7 днів)

4-й крок. «Дослідники» підраховують відсоток долі України та українців в планах перших п'ятирічок. (7 днів)

5-й крок. «Літератори» ознайомляться з художньою літературою, присвяченій опису процесів індустріалізації. (7 днів)

6-й крок. «Архівісти» підберуть фотографії, плакати, документи. (7 днів)

7-й крок. Учні створять власний проект, публікацію і веб-сторінку. (На 7, 14, 21-й день роботи)

8-й крок. Проведення уроку за результатами власної праці. (На 25-й день)

Оцінювання знань та вмінь.

Критерії оцінювання презентації

Критерії	Оцінка вчителя	Самооцінка
Розкриття змісту: - використання джерел; - представлення інформації; - вибір матеріалу.	3 1 1 1	
Оформлення: - використання картинок; - анімації; - кольорова гама.	3 1 1 1	
Групова робота: - розподіл обов'язків; - виконання завдань; - обговорення матеріалів.	3 1 1 1	
Мовне оформлення: - доступність стилю; - без помилок; - незначна кількість помилок.	3 1 1,5 0,5	
Всього:	12 балів	

Критерії оцінювання публікації

Критерії	Оцінка вчителя	Самооцінка
Підбір матеріалу	2	
Розкриття змісту	2	
Оформлення: - картинки, малюнки; - діаграми; - колір.	3 1 1 1	
Робота в групах: - створення публікації; - підбір малюнків.	2 1 1	
Грамотність: - без помилок; - незначна кількість помилок.	2 1,5 0,5	
Всього:	11 балів	

Критерії оцінювання веб – сайту

Критерії	Оцінка вчителя	Самооцінка
Зміст роботи	2	
Грамотність	2	
Інформація	2	
Оформлення: - малюнки, - текст, колір, тон, - таблиці, діаграми.	3 1 1 1	
Переміщення	2	
Всього:	11 балів	

Правила представлення результатів проекту

1. Для усних повідомлень відводиться 4—5 хвилин, протягом яких подається найважливіша інформація одного з етапів розв'язання проблеми, використовуючи слайди.
2. Під час представлення необхідно у загальних рисах охарактеризувати зміст слайду..
3. У представленні проекту мають брати участь всі учасники цієї роботи, це буде переконливим свідченням того, що всі учні разом працювали над ним.
4. Під час виступу можна використовувати наперед приготовані записи, але не бажано ними користуватися, відповідаючи на поставлені питання.
5. Представляючи проект, слід використовувати ті матеріали, які розміщені на слайді.

Критерії оцінювання проекту

1. Значущість та актуальність порушених проблем.
2. Коректність запропонованих методів дослідження і методів обробки отриманих результатів.
3. Активність учасників проекту відповідно до їх індивідуальних здібностей.
4. Характер відносин і взаємодопомоги учасників.
5. Глибина проникнення у проблему.
6. Уміння аргументувати свої висновки, лаконічність відповідей.
7. Завершеність. (Чи містить кожний розділ зібраних матеріалів достатньо інформації, необхідної для вирішення проблеми?)
8. Зрозумілість. (Чи логічно розміщені матеріали? Чи забезпечує усвідомлення змісту форма представлення матеріалів?)
9. Інформативність. (Чи достовірна інформація? Чи важлива зібрана інформація для розуміння проблеми?)
10. Довідність. (Чи використовували учні різноманітні джерела інформації?)

Етапи діяльності

/ етап — визначення теми та обговорення з учнями про шляхи її дослідження.

// етап — пошук додаткової літератури і підбір матеріалів для оформлення проекту.

/// етап — визначення основних груп учнів для роботи, розподіл обов'язків за уподобаннями й можливостями.

IV етап — систематизація зібраних і вивчених матеріалів, презентація власних знахідок.

V етап — збереження історичної пам'яті, недопущення повторення помилок.

Додаткові завдання окремим учням.

Знайдіть відповіді на ці питання – це вам допоможе виконати проект

I рівень

Що позначають слова: «саботажники» «шкідники», «моральні стимули», «реконструкція», «карткова система», «стаханівський рух», «репресії», «адміністративно - директивний метод»?

II рівень

Що було зроблено у роки першої п'ятирічки і які завдання залишилися невиконаними?

Перерахуйте правові документи, прийняті урядом у роки індустріалізації. Охарактеризуйте їх.

III рівень

Як ви розумієте вислів «перехід до форсованої індустріалізації?» Назвіть цифри, які б підтвердили вашу думку.

Під впливом яких факторів і коли розпочалася форсована індустріалізація?

IV рівень

Яка роль відводилася радянській державі у визначенні темпів і методів індустріалізації? Порівняйте з роллю урядів західних країн у подібних процесах.

Заповніть схему «Джерела індустріалізації»

Джерела індустріалізації				
?	?	?	?	?

Робота з додатковою інформацією

Текст №1

Серед керівництва СРСР точилася гостра боротьба з питань подальшого розвитку країни. XV з'їзд ВКП(б) у грудні 1927 р. проголосив курс на індустріалізацію. Сталін, позбувшись політичних конкурентів, запропонував політику надіндустріалізації. На з'їзді було схвалено директиви першого п'ятирічного плану на 1928/1929-1932/1933 рр., за якими середньорічні темпи нарощування промислової продукції підвищувалися до 16 %. Держплан СРСР розробив п'ятирічний план удвох варіантах — відправному та оптимальному, в якому темпи індустріалізації збільшувалися до 18 і 20 %.

Такі високі темпи передбачалося забезпечити за рахунок селянства. Змінювався лише засіб вилучення цих коштів у бюджет: не через підвищення податків, як пропонував Л. Троцький, а шляхом використання «ножиць цін».

У 1929 році більшовицьке керівництво на чолі з Й. Сталіним відмовилося від непу. У листопаді цього ж року в газеті «Правда» з'явилася стаття Сталіна «Рік великого перелому», в якій проголошувався курс на різке форсування індустріалізації. Було здійснено перехід до політики комуністичного штурму з примусовою продрозкладкою, забороною торгівлі, картковою системою для міського населення, інфляційним (надлишковим) випуском паперових грошей, експропріацією (розкуркулюванням) заможних селянських господарств і об'єднанням майже всіх інших категорій селянства в колгоспні господарства з метою зручнішого стягування продрозкладки.

Текст № 2

Офіційно курс на індустріалізацію був скерований на забезпечення економічної самостійності, незалежності СРСР в умовах капіталістичного оточення; зміцнення обороноздатності країни. Важливим напрямком цього курсу було створення матеріально-технічної бази для модернізації промисловості і сільського господарства, а також зростання продуктивності праці, підвищення матеріального добробуту і культурного рівня трудящих. СРСР не міг розраховувати на кредити інших держав, тому будівництво важкої промисловості відбувалося за рахунок внутрішніх ресурсів.

Постійно зростали податки з населення. Для села був запроваджений «надподаток», тобто ціни на промислові товари постійно зростали. Крім того, у важку індустрію постійно перекачувалися кошти з легкої та харчової промисловостей. Держава здійснювала внутрішні позики, спочатку добровільні, а згодом — примусові. Протягом лише 1927-1929 рр. були випущені три державні позики індустріалізації, а населення України підписалося на суму понад 325 млн карбованців.

Постійно зростала інфляція (випуск паперових грошей, не забезпечених золотом). Лише у роки першої п'ятирічки інфляційне покриття державних потреб сягало 4 млрд крб. Щоб збільшити прибутки бюджету, держава розширила продаж горшки. У 1927р. завдяки цьому бюджет одержав понад 500 млн. крб., 1930 р. — 2,6 млрд., а в 1934 р. — 6,8

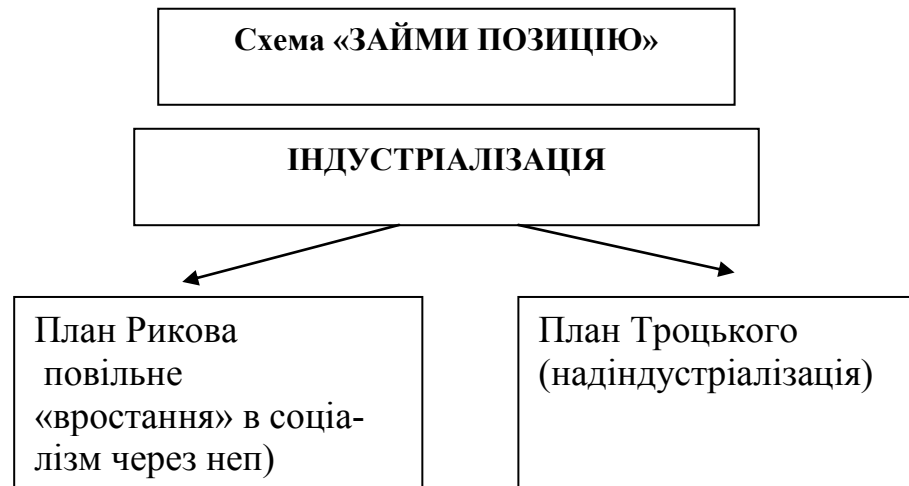
млрд. крб. Постійно зростали обсяги експорту. За кордон вивозили ліс, хутро, худобу. Держава впровадила режим економії. Тільки протягом 2,5 року за рахунок скорочення адміністративно-управлінських витрат було заощаджено майже 65 млн. крб. Індустріалізація здійснювалася в умовах високого рівня експлуатації селянства та робітничого класу, інших верств населення, мільйонів в'язнів ГУЛАГу. Форсована індустріалізація одразу ж наразилася на цілий ряд труднощів. Величезні за масштабами перетворення здійснювалися на гігантській території, а це вкрай загостило проблеми розвитку інфраструктури (дороги, мости), стан якої не відповідав новим потребам. Держава постійно відчувала брак коштів, бо розраховувати вона могла лише на внутрішні джерела фінансування. У країні не вистачало кваліфікованих кадрів робітників та інженерно-технічних працівників, тому запрошувалися іноземні спеціалісти. На більшості заводів і фабрик було застаріле обладнання, значну частину необхідних для модернізації машин і устаткування вітчизняна промисловість не виробляла.

Індустріалізація була першою в історії безпрецедентною спробою планового розвитку важкої промисловості. Оскільки все починалося не з легкої промисловості, а з важкої, це й визначило особливості проведення індустріалізації.

Текст № 3

Протягом перших п'ятирічок утверджувався господарський механізм, цілком відірваний від ринкової економіки. 5 грудня 1929 р. ЦК ВКП(б) прийняв постанову, згідно з якою підприємства, а не трести стали головними ланками управління. На відміну від трестів, підприємства були позбавлені економічної самостійності. Чітко простежувалася тенденція монополізації центром управління промисловістю республік. Республіканські наркомати керували хіба що так званою місцевою промисловістю. Новий господарський механізм спирався на директивні методи управління, що призвело до створення командно-адміністративної системи (КАС), якій був притаманний високий рівень централізації управління. Й. Сталін стверджував, що «наші плани є не плани-прогнози, не плани-загадки, а плани-директиви», обов'язкові для прямого виконання.

Робота із схемою

Риков О.І. «Товариші! Радянська Росія відстає у розвитку промисловості від країн Заходу. Щоб наздогнати Захід, потрібно побудувати міцну індустріальну базу та перебудувати народне господарство. Я та мої товариші, М. Бухарін і М. Томський, упевнені, що потрібно проводити повільну індустріалізацію, тобто поступово вростати в соціалізм через непівську модель.»

Троцький Л.Д. «Товариші! Наша молода держава перебуває в оточенні ворогів. Ми не маємо часу на проведення поступової індустріалізації. Важку промисловість ми винні відбудувати швидко, тобто форсованими темпами.»

Завдання:

Між прихильниками цих двох стратегічних спрямувань точилася боротьба. Чим ця боротьба закінчилася? Який план було обрано?

Учительська презентація:

«Якими були труднощі і особливості індустріалізації для українців?»

Шляхи діяльності

«Історики». Вивчити проблему за допомогою історичної літератури.

«Дослідники». Підрахувати відсоток долі України та українців в планах перших п'ятирічок. Проаналізувати методи проведення індустріалізації.

«Літератори». Проілюструвати прикладами з художніх творів процеси індустріалізації в Україні.

«Архівісти». Підібрати фотографії, плакати, документи.

Протягом 25 днів створити:

«Історики» — презентацію «Пам'ятайте уроки історії»;

«Дослідники» — веб-сайт «Наші дослідження»;

«Літератори» — історичну газету «Крок за кроком».

Планування реалізації проекту

Що потрібно зробити перед початком проекту?	Хто це зробить або допоможе зробити?	Коли це слід зробити?
Позичити необхідні пристрої (камера, сканер, проектор тощо)	Учитель	На початку роботи
Зарезервувати час в кабінеті інформатики	Лаборант	Понеділок, вівторок, п'ятниця з 14.30 до 15.30
Знайти та зібрати книги, що будуть використовуватись у проекті	Бібліотекар	Після оголошення теми
Провести додаткове заняття з класом	Учитель	На початку роботи
Розмістити статтю в історичній газеті	Координатор проекту	7 і 14-й дні роботи
Запросити фахівців з даної теми для зустрічі з учасниками проекту	Координатор проекту	На 20-й день роботи
Отримати матеріали та прилади для практичної роботи	Координатор проекту	На 5-й день роботи
Розподілити час роботи на комп'ютерах	Лаборант	За графіком

Ознайомити учнів з критеріями оцінювання їх роботи в проекті	Учитель	Після ознайомлення з учительською презентацією
Проглянути разом з учнями відібраний для проекту матеріал, надати рекомендації для подальшої роботи	Учитель	На 5 день роботи
Організувати самостійну роботу учнів в проекті	Понеділок — історики, середа — архівісти, п'ятниця — літератори	Після розподілу завдань над проектом
Обговорити з учнями майбутню форму подання результатів проекту	Учитель інформатики	За графіком
Зробити фотографії учнів за роботою	Координатор проекту	На початку роботи в комп'ютерному класі
Призначити учнівську конференцію, присвячену презентації проекту	Координатор проекту	На 25-й день
Оцінити учнівські проекти	Координатор проекту	На 24-й день після початку роботи
Провести оцінювання проекту в цілому, отримати відгуки про те, наскільки він був вдалим	Адміністрація школи	По закінченні роботи над проектом
Що потрібно зробити по завершенні проекту?	Хто це зробить або допоможе зробити?	Коли це слід зробити?
Надіслати листи-подяки батькам, особам, що допомогли у реалізації проекту	Керівник проекту	Напередодні презентації
Вручити нагороди та відзнаки	Учитель	Під час презентації

Навчальні предмети, з якими пов'язане проектне дослідження:

Всесвітня історія

«Україна під час сталінської індустріалізації. Радянська модернізація України. Результати першої п'ятирічки».

Українська мова

Вміння грамотно вести діалог з урахуванням ситуаційного спілкування. Навчати учнів висловлювати власну думку, використовувати приклади прозово-поетичних творів. Аналізувати різні погляди з теми обговорення, стежити за дотриманням мовних, етичних та етикетних норм, удосконалювати власне мовлення, вміння виразно читати та аналізувати літературні твори.

Російська мова та зарубіжна література

Знати і декламувати твори російською мовою. Дотримуватися вимог аналізу твору в перекладі.

Використай в роботі:

1. Атлас з історії України: 10 клас. — К.: ЗАТ «Інститут передових технологій», 2000.
2. Бердичівський М. М. Всесвітня історія 1914-1939 рр. - К.: А.С.К., 1999. - С. 241-245.
3. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні. 1917—1953. Кн. 1—2.— К., 1994.
4. Бойко О. Історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів.— К.: Видавничий центр «Академія», 1999.
5. Винниченко В. Заповіт борцям за визволення.— К.: Вид. т-во «Криниця», 1991.
6. Гісем О. В. Історія України. — Х.: Ранок «Веста», 2003. — С. 16-18.
7. Гісем Н. М. Історія України. 10 клас: Заліковий зошит для тематичного оцінювання навчальних досягнень / Н. М. Гісем, О. О. Мартинюк. Є. Г. Орлова.— Харків: Ранок, 2003.
8. Гордон Л., Клопов Є. Что это было? Размышления о предпосылках и итогах того, что случилось с нами в 30—40-е годы.— М.: Политиздат, 1989.
9. Турченко Ф. Г. Нова історія України. — К.: Генеза, 2001.

Учнівська презентація

Перед нами проблема: «Чи потрібна була індустріалізація України і українцям?»

Наші кроки:

- відшукаємо,
- проаналізуємо,
- розкажемо.

Дієвий учнівський апарат

«Історики»:

познайомилися зі змістом плану індустріалізації; проаналізували зміст понять «індустріалізація», «форсована індустріалізація», «адміністративно – директивний метод управління», «п'ятирічка», «командно – адміністративна система», зробили презентацію «Пам'ятайте уроки історії».

«Дослідники»:

З'ясовували труднощі та особливості індустріалізації та які наслідки вона мала; підраховували відсоток долі України та українців в планах перших п'ятирічок. Створили веб – сайт «Наші дослідження».

«Архівісти»:

Скопіювали фото, плакати, підібрали документи; заповнили таблиці.

«Літератори»:

підготували історичну газету «Крок за кроком».

Учнівський веб – сайт: «Наші дослідження»

Девіз: «Боротися й шукати, знаходити і не здаватися, мрію не зраджувати».

Домашня сторінка

Ми, пошуковці Держинівської середньої школи I-III ступенів, працюючи над проектом «Сталінська індустріалізація в Україні», дослідили процес індустріалізації в Україні. Обмінявшись результатами досліджень ми зробили висновок: «індустріалізація мала успіхи. Але не можна приховати її негативні і навіть трагічні наслідки».

Історики дослідили

Індустріалізація розглядалася як найголовніша ланка побудови соціалізму, оскільки саме за її рахунок мав бути створений його промисловий потенціал. Разом з тим стратегія п'ятирічок була спрямована на системні соціальні зміни. Це була примусова планомірна трансформація суспільства за зразком проекту воєнного комунізму після вимушеного відступу від нього у період непу.

З метою нагромадження коштів на індустріалізацію сталінське керівництво використовувало примусову продрозкладку, заборону торгівлі, карткову систему для міського населення, інфляційний випуск паперових грошей, брало величезні позики у трудящих, організовувало всесоюзні та місцеві суботники і недільники.

Надмірний випуск паперових грошей викликав появу зайвої готівки, яку держава забирала, організовуючі щорічно примусову підписку на всілякі позики — індустріалізації, колективізації, оборони та інші, а також пропонувала зберігати гроші у труд ошадкасах, нараховуючи дуже низькі відсотки.

Таким чином, за змістом, метою і методами здійснення індустріалізація стала найважливішим напрямом реалізації комуністичного експерименту за рахунок експлуатації населення країни, а не просто стратегією промислового розвитку.

Наші дослідження показали:

Протягом 1930-х р., використовуючи процеси індустріалізації, Москва узурпувала контроль над економікою України та нашого краю. Промислові гіганти Дніпропетровщини керувалися не українським, а російським урядом. У 1935 р. 84 % промислового капіталу республіки перебували в руках всесоюзних підприємств. Таким чином, за рахунок експлуатації природних ресурсів нашого краю субсидувався економічний розвиток в інших частинах Радянського Союзу.

Протягом першої п'ятирічки третину всього створеного в Україні капіталу було вивезено. Його сума становила більше 50 % всіх капіталовкладень в українську економіку протягом першої п'ятирічки. У цьому контексті промисловий розвиток Катеринославщини розглядався як тимчасовий захід, поки не буде створено вугільно-металургійний комплекс у Росії — на Уралі та на схід від нього.

У другій п'ятирічці частка інвестицій у підприємства Донбасу та Дніпропетровщини знизилася. Особливо це стосувалося машинобудування й чорної металургії. Для нашого краю була запрограмована спеціалізація у галузях, що вимагають меншої переробки. Це відповідало загальній стратегії московського керівництва щодо України. У 1932 р., хоча Україна постачала 70 відсотків вугілля, залізної руди й чавуну і 63 відсотки сталі Радянського Союзу, вона виробляла лише 23 відсотки готової металопродукції СРСР, а на 1937 р. цей показник знизився до 21 відсотка.

Висновки

Отже, у 1929р. сталінське керівництво відкинуло неп і почало форсовану індустріалізацію. Новий господарський механізм, створений у цей період, призвів до встановлення командно-адміністративної системи. Вже наприкінці 30-х р. внаслідок індустріалізації Україна посіла друге місце в Європі (після Німеччини) з виплавки чавуну, четверте місце у світі з видобутку вугілля. За обсягами виробництва металу і машин республіка випередила Францію та Італію.

Водночас блискучі успіхи індустріалізації не могли приховати негативні і навіть трагічні наслідки здійснення цієї складової частини модернізації.

Список використаної літератури.

1. Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі.— Запоріжжя: Просвіта, 2000.- 160 с.
2. Бондар Л. Проблема громадянської компетентності // Директор школи, ліцею, гімназії.— 2003.— № 3.— С. 64.
3. Гуманізація процесу навчання в школі / За ред. С. П. Бондар.— К.: Стилос, 2001.-256 с.
4. Гирич І. Роль історії в системі орієнтаційних цінностей // Історія в школах України.— 2003.— № 3; 5.— С. 8-10.
5. Концепція національної системи виховання.— К.: Освіта, 1994.— С. 5.
6. Ковганич Г., Кучинська Н. Метод проектів у формуванні життєвої компетентності особистості // Завуч.- 2005.- № - С. 21-22.
7. Ковганич Г, Єрмаков І. Крок з кроком до життєвої компетентності // Завуч.- 2005.- № 19.- С. 23-26.
8. Лебедева Ю. Набувати усвідомлених знань (застосування проектної технології у процесі навчання історії та права) // Історія в школах України.- 2005.- № 4.- С. 37-38.
9. Махмутов М. И. Современный урок.— М.: Просвещение, 1985.— 3.67 с.
10. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології на уроках історії.— Х.: Основа, 2005.
11. Овчарук О. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти // Стратегія реформування освіти в Україні.- К.: «К.І.С.», 2003,- С. 13-16.
12. Окул М., Пашковська Н. Метод проектів у дії // Завуч,— 2005.— № 9.— С. 11-14.
13. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні методи навчання: теорія, практика, досвід: Науково-методичний посібник.— К.: А.С.К., 2004.-192 с.
14. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: У 5 т. — Т. 1. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості.- К.: Рад. шк., 1976.- 653 с.

